

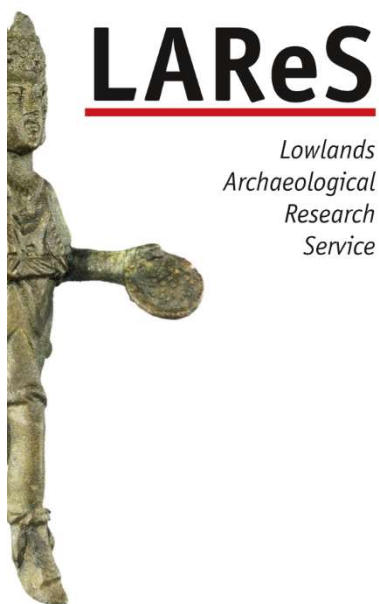

Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem aan de Horst te Merksplas

Programma van Maatregelen

Elly N.A. Heirbaut
Caroline Dockx

Met bijdragen van
Jeroen Wijnen

Colofon

Titel: Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem. Nota.

Auteur: E.N.A. Heirbaut, C. Dockx & J. Wijnen

Grafische illustraties/GIS: E.N.A. Heirbaut

Rapportnummer: LArReS-rapport 210

Bekrachtigde archeologienota: ID 11451

Projectleider/Veldwerkleider: E.N.A. Heirbaut (OE/ERK/Archeoloog/2016/00162)

Uitvoerder: LArReS, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: augustus 2019

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: overzicht

© LArReS. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

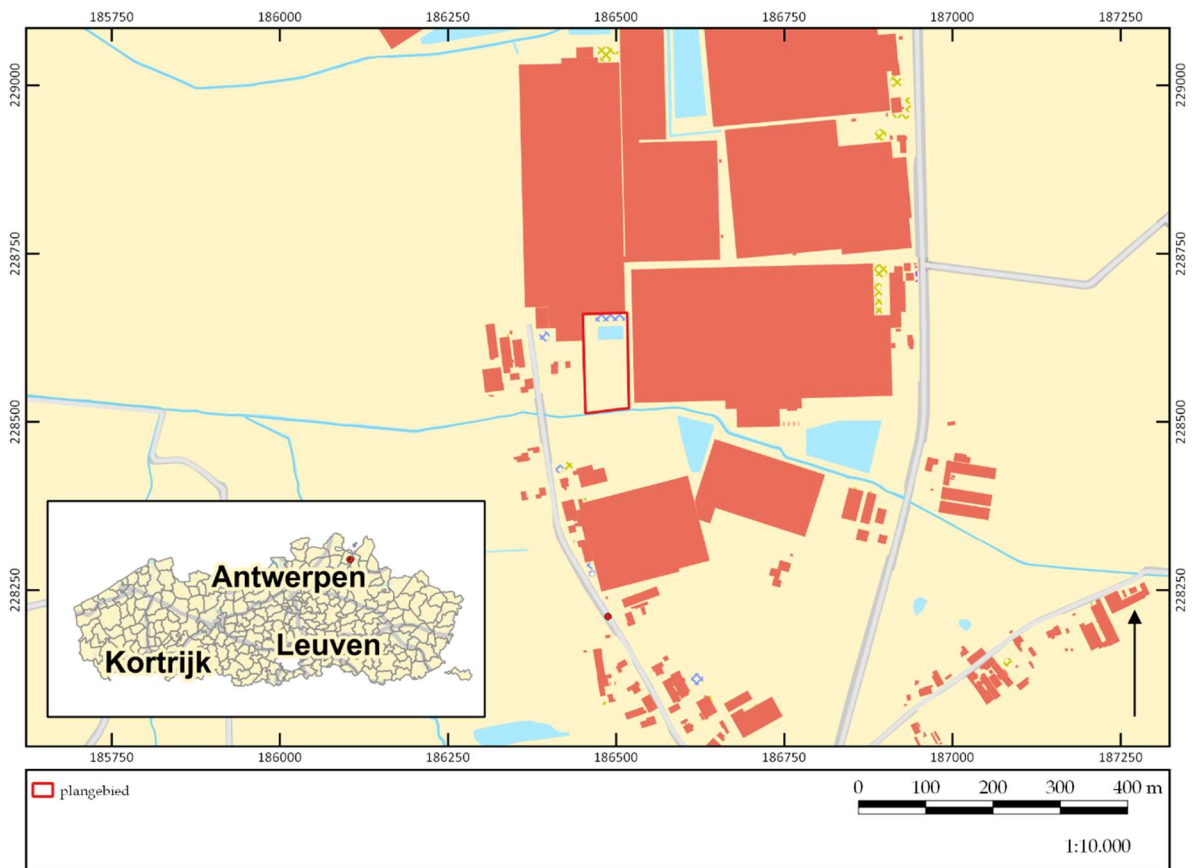
LArReS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel II. Programma van maatregelen

1 INLEIDING	5
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	6
3 ONDERZOEKSVRAGEN	7
4 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL VAN HET PROJECTGEBIED EN AANBEVELING	8

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen in de gemeente Merksplas aan de Horst 12. Het plangebied bestaat uit enkele kadastrale eenheden; ten zuiden stroomt de Mark van oost naar west direct langs het plangebied. Ten noorden van het plangebied staat een groot serrecomplex met enkele kantoorgebouwen. Tussen dit complex en de beek bevindt zich braakliggend terrein, wat het onderwerp is van deze archeologienota. Hier zullen een nieuwe loods en een bassin worden aangelegd.

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site/toponiem	Horst 12
Ligging	Horst 12, 2330 Merksplas
Kadastrale gegevens	Merksplas, sectie C, percelen 130g, 130h en 127e.
Bounding Box	X Y
	185706.079 229194.765
	185706.079 228204.765
	187406.079 229194.765
	187406.079 228204.765
Onderzoek	landschappelijk booronderzoek verkennend booronderzoek proefsleuvenonderzoek
Projectcode	2019G251 2019H35 2019H97
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut (erkend archeoloog) Robby Vervoort (erkend archeoloog) Caroline Dockx (assistent-archeoloog) Jeroen Wijnen (bodemkundige)
Geraadpleegd extern	nvt
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162
Overige actoren en specialisten	Robby Vervoort: erkend archeoloog Caroline Dockx: archeoloog Jeroen Wijnen: bodemkundige
Geraadpleegde externe personen	nvt
Termijn veldwerk	augustus 2019
Oppervlakte plangebied	ca. 9.523 m ²
Te ontwikkelen	ca. 7.308 m ²
Geplande ingreep	Het aanleggen van een bassin en het bouwen van een nieuwe loods met berging.
Geldende wetgeving en voorwaarden	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	zie par. 3.3
Doelstelling	Het doel van het proefsleuvenonderzoek is om na te gaan of er archeologische resten in het projectgebied aanwezig zijn, hoe ze dateren, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief en hoe hiermee dient te worden omgegaan.
Thesaurus	landschappelijk booronderzoek, verkennend booronderzoek, proefsleuvenonderzoek

3 Onderzoeksvragen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op?

Voor de resultaten van het bureauonderzoek wordt hier volstaan met te verwijzen naar hoofdstuk 5 van het eerste deel van de archeologienota.

4 Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en aanbeveling

Hoewel van tevoren was ingeschat dat dit terrein een middelhoge archeologische potentie had op basis van de studie van historische kaarten en de bekende archeologische waarden uit de CAI, is uit de verschillende vooronderzoeken met ingreep in de bodem gebleken dat deze potentie naar beneden bijgesteld moet worden.

Het landschappelijk booronderzoek wees uit dat de bodem grotendeels intact was (hoofdstuk 4) en dat op het terrein zelfs sprake was van een duidelijke B-horizont. Dit betekende dat, gezien de middelhoge potentie voor steentijd die al tijdens het bureauonderzoek was geconstateerd, het terrein verder onderzocht moest worden in functie van steentijd. Dit onderzoek gebeurde door middel van een verkennend archeologisch booronderzoek waarbij de bodem in een grid van 10 x 12 m werd onderzocht (hoofdstuk 5). De boorstalen zijn per bodemhorizont nat uitgezeefd. Vondsten zijn tijdens het archeologisch booronderzoek niet aangetroffen. Er zijn geen lithische artefacten gevonden. Verder onderzoek naar steentijd is dan ook niet uitgevoerd.

Ook de resultaten van het hierop volgende proefsleuvenonderzoek zijn eerder gering te noemen (hoofdstuk 6). Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn sporen ouder dan de nieuwe tijd niet aangetroffen. Het gaat om recente verstoringen (nieuwste tijd) zoals drainagebuizen en vergravingen, die te maken hebben met de recente exploitatie van het terrein. Verder is er nog een perceelsgreppel gevonden, die eerder in de nieuwe tijd thuishoort.

Het terrein maakte deel uit van een ruilverkaveling waarbij de loop van de Mark, die net ten zuiden van het plangebied stroomt, waarschijnlijk is rechtgetrokken. Hierdoor kan de depressie die in het zuidelijke deel van de proefsleuven is aangetroffen, geïnterpreteerd worden als de oude, natuurlijke loop van deze beek.

Op basis van de resultaten van het verkennend archeologisch booronderzoek in functie van steentijd en het proefsleuvenonderzoek kan bijgevolg geconcludeerd worden dat er zich binnen de grenzen van het plangebied geen behoudenswaardige archeologische site bevindt. Om deze reden is er geen programma van maatregelen geschreven voor verder archeologisch onderzoek.